

Om Peter Petersen Fræhr og Hustru Marie, født Gjording.

"Erindringer om mit Barndomshjem og mine Forældre"

Af sønnen Andreas Petersen Fræhr. (E2-b)

Mine Bedsteforældres to Sønner Peter (D2-a) og Søren (D2-b) - der var vistnok ikke flere Børn i deres Ægteskab, lærte begge at væve og ernærede sig tildels herved en halv Snes Aar efter at de, vare gifte. Min far her i Skodborg og min Farbror i Gudsø ved Taulov.

Som ung Mand, vistnok fra Konfirmationsalderen af gik Far til Søs og sejlede en halv Snes Aar paa Østersøen, fra Danmark og Sverrig til de baltiske Lande (Riga, Reval og St. Pedersborg, det nuværende Leningrad. Under Krigen i 1864 fik han Tjeneste paa Fregatten " Tordenskjold. " som fuldbefaren Matros, hvorfor han fra den danske Stat modtog Veterangaven paa 100 Kr. aarlig, som ud betaltes første Gang 1914, 50 aars Dagen for Krigens Afslutning i 1864. (Sin Værnepligt havde han aftjent paa. Fregatten "Jylland")

Far var, som man dengang kaldte det, godt Lært, og optog mange Bibeskæftigelser han var Opkræver af Kontigent til den schlesvig - holstenske Brandkasse i Kiel og opkrævede Stats og Kommuneskatter i hele Sognet 4 Gange aarligt.

I flere Aar var Far Dagvognskører og Postbefordrer mellem Skodborg og Jels og Mor fik et lille Brød og Kageudsalg fra Bageren i Jels. Da Far var 60 aar blev han Vejmand for hele Sognet her.

Min Mor var en lysseende og frisk Kone, som aldrig klagede over vore Kaar. Hun forstod at fata mere ud af lidt, at nøjes med hvad man har faaet og takke Vorherre er smukt og godt, tænk mange kan have det værre, disse Leveregler gav hun os Børn i Arv.

Mor tjente fra sin Konfirmation i mindst 12 Aar, indtil hun blev gift, hos Landmænd i Københoved. og Skodborg. T Københoved hos den gamle Hans Diderik Kloppenborg og hos Peder Aarup og' her i Byen hos Inspektør Jensen, der hvor nu Forsamlingshuset(den tidligere Banegaard) ligger. Hun fortalte gjerne om østerrigerne, der laae lang Tid i Kvarter her ogsaa i denne Gaard, disse Soldater kaldtes de spidsbenede i 61, vel nok fordi de gik med vikledede Gamascher om Benene.

Naar jeg tænker paa min Mors Hænder, som altid vare beskæftiget med at karte og spinde, lappe, single og stoppe, ja alle vore vore Strømper blev haandstrikkede, saa forstaar jeg godt, at man ikke fik Hang eller Trang til det man kalder finere Haandarbejde og dertil var ej heller Raad eller Midler.

Husk at agte det daglige og samle Tøj, trækker du det pæne Tøj paa oftere end nødvendig, saa taber det sin Glands og du taber Respekten og Agtelse for din Paaklædning og for dig selv. Vi ere ikke skabte til Højhed og Blæst og skal vogte os for at sætte Misundelse ud i Verden. Det er hvad du selv indebære i dit Hjerte, i dit Sind, dit lyse Ansigt og gode øjne, der gør dig til rigtig Menneske og ikke det Flitterstads, du kan hænge paa dit Legeme. Der er mange de pral og har et og fler der skryl og skaar et. Hvis du vil spise Kirsebær med de store faar du Stenene i øjnene. Der er Forskel paa Kong Salomon og Jørgen Hatte mager. Stort eller lidt, ingen paa Jorden for Sorger kvit.

Alle disse Sentenser er har jeg hørt saa ofte udtalt af min Mor og -Far, at det staar som en Grundaccord i mit indre selv.

I Høstens Tid gik de begge paa Høstarbejde og om Efteraaret tog Mor Accord ved Roe og Kartoffeloptagning, i de senere Aar gik hun til Haande i Køkkenet hos Fru Bertramsen, Østerkroen, (nuværende Sparekassebygning.) naar der der var Forsamlinger eller Gæster udover det daglige.

Gilder og Sammenrend saas kun lidt til i vort Hjem, kun ved Barnedaab og Konfirmation, tre Par af vore nærmeste Naboer og en enkelt Slægtning, de samme indfandt sig til Aftenkaffe paa Mors Fødselsdag i August Maaned. Til Julebesøg samtidig med Fars Fødselsdag (Juledag) var der sædvanligvis endnu et par Gæster, Gamle Jens Juul og Frands Bruun med Kone (sidstnævntes Søn, Hans A. Bruun, blev senere gift med min. Kusine, Sofie, Datter af Farbror Søren.) den Aften var nok den eneste Gang næsten, at der blev budt paa Kortspil, mest af Hensyn til gamle Jens Juul og Frederik Kass og saa vankede der gjerne en 10 Pg. og et par Kobbermønter til os Dreng, som stod bag ved Stolen og passede Spillerens Smaaskillinger! Det var Arets store Aften og derfor gav det foruden Kaffe og Kaffekeg, smukt Hvedebrød med paalagt Ost og røget Medisterpølsepaalæg, til Mandfolkene et par smaa Kaffepunsche og til Kvindfolkene smaa hjemmelavede Pebernødder og en Eftersluk Kaffe. Far var renraget og klippet, faaet nystrøget sribet Overskjorte paa, han smed altid Frakken indendørs hjemme og Mor med Hovedpyntkappe, Søndagsforklæde og et glad og lyst Ansigt: Mor vilde gjerne se Venner og Naboer i hendes Hjem og var altid godt oplagt, ogsaa de faa Gange de blev budt ud.

Engang om Aaret kom min Moster og Morbror (se Lydik Frehrs Erindringer om denne, Nicolai Møller.) fra Grønnebæk i Besøg. De kom tilfods fra Grønnebæk og blev Natten over, der blev saa opredt Seng til dem paa Gulvet i Dag- ligstuen, et ikke blødt Leje, men det tog de med Humør og mange Vittigheder.

Min Farbror og Faster fra Taulov (Dl - b.) kom nok kun engang hvertandet Aar, da maatte Fader hente dem paa Vejen Station, jeg husker en Vinter, han hentede dem med Slæde og maatte krydse tværs over Markerne og Vejene ned efter Kongeaaen. Vi Børn stod, og saa spændte paa naar de kom ud af Tøjbylterne og aabenbarede sig som rigtige Mennesker, saadanne

Besøg optog os stærkt, tænk pyntede Folk i vore Stuer, som kunde snakke og fortælle i det uendelige om Adam og røde Tammes, Stoffe Smei, Per Jyresens og hvad. ellers de hed.

Morbror var ivrig Piberyger ("Morbror" fra Grønnebæk) med gamle Grundtvigs Billede paa Porcelæns Pibehovedet og Hjortetaksknaster paasat Røret og jeg syntes det var dejligt at maatte stoppe hans Pibe, desuden elskede han en rigtig stor Kop Kaffe med brun Kandissukker til, saa kunde han rigtig snakke og le som et stort Barn. Aldrig mener jeg at have hørt de drøftede deres egne eller Samfundets Kaar, saadanne Problemer besværede man ikke hverandre med, man knurrede ikke mod Alvisdommen og de evige Magter.

Jeg husker ogsaa Faster og Farbror diskutere Bivel historie og Fandens Bønnebog (Kortspil) med Far og For. Under denne Disput kom Mor ofte, til at græde, hvorimod Far satte Forjættelserne mod Befalingerne. Naar saa Stormen var stilnet af, gled Samtalen jo ind paa mere rolige og neutrale Emner.

Mine Forældre kunde i Efteraaret 1919 fejre deres Guldbryllup, som vi Børn afholdt for dem sammen med alle deres Børn og Børnebørn og. gamle Naboer heri Vort Hjem. Om Aftenen vare vi saa af Sognets Beboere indbudt til Aften-fest. i Forsamlingshuset. Festen var iværksat af Jens Hørlück og Hollensen, der blev overrakt de gamle en smuk Pengegave, 1 Bibel og et Dannebrogssflag. Det blev et smukt Samvær Iøvrigt den første Fest efter Krigen 1914/18 i Forsamlingshuset, som under Krigen var beslaglagt af tyske Soldater. Far var i 1914 med Veterantoget indbudt til København og blev dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn

Genforeningen med Danmark oplevede han, det blev en stor og god Livsaften, især Tiden fra Novemher 1918 - 1920.

Far døde i .August 1923 84 aar gammel og Mor døde 1 Januar 1929 88 aar gl.

Andreas Petersen Frehr.
Skodborg i Aaret 1948.